

Некадашња перјаница и гигант текстилне индустрије СФРЈ дефинитивно одлази у историју, а радници су остали без посла. Кобна је била друга приватизација када је фабрику купила словеначка "Мура", чији је власник Мојце Луканчич.

Отпуштањем и пријављивањем преко 1.300 радника пиротског "Првог маја" на евиденцију овдашње Националне службе запошљавања, стављена је тачка на вишегодишњу транзициону агонију некадашњег текстилног гиганта, који је као и многа друга предузећа из овог краја дефинитивно отишао у историју.

За некадашњу фирму са око 7.000 радника, десетак фабрика и око 150 продавница широм СФРЈ, у којој су се одевали југословенска елита и националне селекције спортиста, али и Италијани, Немци, Руси, била је кобна друга приватизација, када су "првомајци", постали власништво словеначке "Муре", тачније њене газдарице Мојце Луканчич.

Поменуто словеначко предузеће које је банкротирало, за собом је у стечај повукло и Пироћанце, којима остаје само да се сећају времена када су их препознавали по "Првом мају", у чијим су се погонима последњих месеци кројили и шили џакови за жито, кукуруз и другу "расуту" робу.

"Први мај" је основала група од десетак пиротских снајдера далеке 1958. године, а међу оснивачима је био и знаменити Драган Николић.

Први проблеми за "Први мај" уследили су деведесетих када се распала велика Југославија. На смањеном тржишту није било места за гиганте попут њих, уз "Беко", "Јумко" и друге моћне фирме ондашњег времена. Крајем прве деценије 2000. уследила је прва приватизација када је "Први мај" постао власништво београдског конзорцијума "Ирва инвестиције". После две године таворења, рада без плата, без оверених здравствених књижица и других принадлежности, ова приватизација је раскинута, а у "Првом мају" после неколико социјалних програма остало је свега 1.500 радника. Онда је уследило знаменито "реструктурирање", односно продаја фабрике по целинама, да би 2012. године, уз помоћ државних субвенција од око 6 милиона евра, за 2,5 милиона, фабрику купила Мојца Луканчич, власница "Муре" из Мурске Соботе.

"Првомајци" на једном од многобројних протеста

За некадашње погоне Трикотаже није било заинтересованих, већ их је под закуп узео један бугарски бизнисмен, који је с времена на време ангажовао по тридесетак радника на шивењу већ поменутих џакова. Током њеног газдовања, фабрички синдикати су организовали безброј протеста, а разлог су неисплаћене зараде, порези, доприноси, неверене књижице и слично. Пре годину дана, као гром из ведрa неба одјекнула је вест да је "Мура" банкротирала и од тада, почиње дефинитивни крах пиротског "Првог маја", који више не постоји.

ЗЛАТНА ВРЕМЕНА

Драган Николић је био неколико деценија на челу овог предузећа. Седамдесетих година прошлог века у свом саставу имао је друголигашки фудбалски клуб Раднички, библиотеку, вртић, музеј, зоолошки врт, збирку од преко 200 уметничких дела, целине за угоститељство и туризам.... Била су то златна времена за предузеће које је имало и вртић за децу својих радника. Радити у "Првом мају", добитнику награде АВНОЈ-а за културу, у то време је била част и привилегија, нешто слично као што је то данас са

"Тајерсом", једином преосталом компанијом из времена када је Србије била индустријска земља, а Пирот са још неким мањим градовима индустријско чудо.

Витомир Ћирић

(Вечерње новости)